

**КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ТОРГОВЕЛЬНО-ЕКОНОМІЧНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ
ВІННИЦЬКИЙ ТОРГОВЕЛЬНО-ЕКОНОМІЧНИЙ ІНСТИТУТ**

СИСТЕМА УПРАВЛІННЯ ЯКІСТЮ

Сертифікована на відповідність ДСТУ ISO 9001:2015 (ISO 9001:2015, IDT)

Кафедра права

ЗАТВЕРДЖЕНО

Постанова вченої ради

07.12.2021

протокол № 10, п. 5

ВВЕДЕНО В ДІЮ

Наказ від 07.12.2021 №246

**ПРАВознавство
SCIENCE OF LAW (JURISPRUDENCE)**

РОБОЧА ПРОГРАМА

Ступінь вищої освіти	<u>бакалавр»</u>	<u>bachelor</u>
Галузь знань	<u>07« Управління та адміністрування» /</u>	<u>«Management and Administration»</u>
Спеціальність	<u>076 «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність»</u>	<u>«Business, Trade and Exchange Activities»</u>
Освітня програма	<u>«Підприємництво, торгівля та біржова діяльність»</u>	<u>«Business, Trade and Exchange Activities»</u>

Розробник: Хом'яченко Світлана, кандидат юридичних наук, доцент, доцент кафедри права

Гарант освітньої програми «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність»
- Тернова А.С. – завідувач кафедри товарознавства, експертизи та торговельного підприємництва, канд. техн. наук, доцент

Обговорено та схвалено на засіданні кафедри права від 11.10.2021 р. протокол № 14 ;
на засіданні вченої ради факультету економіки, менеджменту та права від 22.10.2021 р. протокол №8.

Рецензенти:

Бахновська Ірина, кандидат юридичних наук, доцент

Панькевич Василь, адвокат Ради адвокатів Вінницької області

Редактор: Фатєєва Т.

Комп'ютерна верстка: Шуляк Н.

Підп. до друку 17.12.2021 р. Формат 60x84/16. Папір офсетний

Друк ксероксний. Ум. друк. арк. 1,51.

Обл.-вид. арк. 1,05. Тираж 5. Зам. № 488.

Редакційно-видавничий відділ ВТЕІ КНТЕУ
21000, м. Вінниця, вул. Хмельницьке шосе, 25

І ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ:

Мета вивчення дисципліни: засвоєння студентами основних теоретичних положень і понять національного права України, розуміння ними Конституції та чинного законодавства України, закономірностей побудови правової держави, формування в них високого рівня правової свідомості та правової культури, вміння тлумачити і правильно застосовувати нормативно-правові акти в практичній діяльності, грамотно оцінювати юридичні факти, вільно орієнтуватися в сучасному правовому полі.

Результати вивчення навчальної дисципліни її місце в освітньому процесі.

Засвоєння даного курсу має забезпечити формування особистості, здатної на основі набутих загальних та фахових компетентностей успішно вирішувати типові спеціалізовані задачі, що характеризуються комплексністю та невизначеністю умов у сфері управління організаціями та їх підрозділами, підготовка здобувачів освіти до подальшого навчання за обраною спеціальністю та працевлаштування.

Результатом вивчення навчальної дисципліни «Правознавство» для галузі знань 07«Управління та адміністрування», 076 «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність»

є формування комплексу компетентностей:

- інтегральна компетентність:

Здатність розв'язувати складні спеціалізовані завдання та проблеми у сферах підприємницької, торговельної та біржової діяльності або в процесі навчання, що передбачає застосування теорій та методів організації і функціонування підприємницьких, торговельних, біржових структур і характеризується комплексністю та невизначеністю умов

Загальні компетентності:

ЗК 1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу

ЗК 2. Здатність застосовувати отримані знання в практичних ситуаціях

ЗК 11. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні

Спеціальні компетентності:

СК 1. Критичне осмислення теоретичних засад підприємницької, торговельної та біржової діяльності

СК 2. Здатність обирати та використовувати відповідні методи, інструментарій для обґрунтування рішень щодо створення, функціонування підприємницьких, торговельних і біржових структур

СК 6. Здатність здійснювати діяльність з дотриманням вимог нормативно-правових документів у сфері підприємницької, торговельної та біржової діяльності

Програмні результати навчання здобувачів з навчальної дисципліни «Правознавство»:

2. Застосовувати набуті знання для виявлення, постановки та вирішення завдань за різних практичних ситуацій в підприємницькій, торговельній та біржовій діяльності

9. Знати вимоги до діяльності за спеціальністю, зумовлені необхідністю забезпечення сталого розвитку України, її зміцнення як демократичної, соціальної і правової держави

16. Знати нормативно-правове забезпечення діяльності підприємницьких, торговельних та біржових структур і застосовувати його на практиці

Критерії оцінювання результатів навчання

Рівні компетентності	За шкалою КНТЕУ	Критерії оцінювання
1	2	3
Високий (дослідницький)	90-100	Має обґрунтовані та всебічні знання з дисципліни, вміє узагальнювати та систематизувати набуті знання; самостійно знаходить джерела інформації та працює з ними; проводить власні дослідження, може використовувати набуті знання та вміння при розв'язанні задач.
Достатній (частково-пошуковий)	82-89	Володіє навчальним матеріалом, вміє зіставляти та узагальнювати, виявляє творчий інтерес до предмету, виконує завдання з повним поясненням та обґрунтуванням, але допускає незначні помилки; може усвідомити нові для нього факти, ідеї.
	75-81	Володіє визначеним програмою навчальним матеріалом; розв'язує завдання, передбачені програмою, з частковим поясненням.
Елементарний (репродуктивний)	69-74	Володіє навчальним матеріалом на репродуктивному рівні; може самостійно розв'язати та пояснити розв'язання завдання.
	60-68	Ознайомлений з навчальним матеріалом, відтворює його на репродуктивному рівні; виконує елементарні завдання за зразком або відомим алгоритмом.
Низький (фрагментарний)	35-59	Ознайомлений та відтворює навчальний матеріал на рівні окремих фактів та фрагментів матеріалу; під керівництвом викладача виконує елементарні завдання.
	1-34	Ознайомлений з навчальним матеріалом на рівні розпізнавання та відтворення окремих фактів.

Підсумковий контроль знань здобувачів передбачає у формі письмового екзамену. Результат виконання екзаменаційних завдань оцінюється з

урахуванням результатів у співвідношенні 80: 20, де 80 - максимальна оцінка за виконання екзаменаційного завдання, 20 - максимальна оцінка за поточну роботу протягом семестру.

Якщо здобувач вищої освіти набрав упродовж семестру 75 балів та (або) більше, оцінка за екзамен йому може бути виставлена за результатом поточної успішності. Максимальна сума балів з навчальної дисципліни, яку отримує здобувач протягом семестру дорівнює 100 балам.

Обсяг дисципліни в кредитах та його розподіл (тематичний план)

Назва теми	Кількість години			Форми контролю	
	Усього годин/ кредитів	з них			
		лекції	практичні заняття		СР С
1	2	3	4	5	6
Тема 1. Основи теорії держави	9	2	2	5	УО, КТ, ОРСЗ, СУН, Т, ПО
Тема 2 Загальне поняття права	10	2	2	6	УО, КТ, ОРСЗ, СУН, Т, ПО
Тема 3. Правовий статус людини і громадянина в Україні	13	4	4	5	УО, КТ, ОРСЗ, СУН, Т, ПО
Тема 4. Правовий статус органів державної влади в Україні	13	4	4	5	УО, КТ, ОРСЗ, СУН, Т, ПО
Тема 5. Поняття цивільно-правових відносин та цивільного права	9	2	2	5	УО, КТ, ОРСЗ, СУН, Т, ПО
Тема 6. Суб'єкти цивільного права	13	4	4	5	УО, КТ, ОРСЗ, СУН, Т, ПО
Тема 7. Цивільно-правові правочини. Представництво в цивільному праві	10	2	2	6	УО, КТ, ОРСЗ, СУН, Т, ПО
Тема 8. Zobов'язальне право	10	2	2	6	УО, КТ, ОРСЗ, СУН, Т, ПО
Тема 9. Загальна характеристика сімейного права як галузі права	13	4	4	5	УО, КТ, ОРСЗ, СУН, Т, ПО
Тема 10. Особисті, майнові права та обов'язки батьків і дітей	10	2	2	6	УО, КТ, ОРСЗ, СУН, Т, ПО

Тема 11. Поняття трудового права і трудових правовідносин та підстави виникнення трудових правовідносин	10	2	2	6	УО, КТ, ОРСЗ, СУН, Т, ПО
Тема 12. Припинення трудових правовідносин	10	2	2	6	УО, КТ, ОРСЗ, СУН, Т, ПО
Тема 13. Правове регулювання робочого часу і часу відпочинку	10	2	2	6	УО, КТ, ОРСЗ, СУН, Т, ПО
Тема 14. Трудова дисципліна, дисциплінарна та матеріальна відповідальність	10	2	2	6	УО, КТ, ОРСЗ, СУН, Т, ПО
Тема 15. Правове регулювання трудових спорів	10	2	2	6	УО, КТ, ОРСЗ, СУН, Т, ПО
Тема 16. Адміністративна відповідальність та інші заходи адміністративного примусу	10	2	2	6	УО, КТ, ОРСЗ, СУН, Т, ПО
Тема 17. Загальне поняття кримінального права та кримінальної відповідальності	10	2	2	6	УО, КТ, ОРСЗ, СУН, Т, ПО
Всього	180	42	42	96	
Підсумковий контроль - екзамен					
Разом 180/6					

Умовні позначення: УО – усне опитування; Т - тестування; СУН – система управління навчання MOODLE; КТ – комп’ютерне тестування; ОРСЗ – оцінка розв’язання ситуаційної задачі.

II ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Зміст початкової дисципліни (теми програми)

Тема 1. Основи теорії держави

Основні теорії походження держави і права. Поняття й ознаки держави. Поняття функцій держави. Внутрішні й зовнішні функції держави. Класифікація держав (форми правління, форми державного устрою, політичні режими). Держави, які існували на території України. Державний механізм. Державний апарат.

Тема 2. Загальне поняття права

Основні значення терміну «право». Право у загально соціальному розумінні. Право як об'єктивна категорія, його поняття та співвідношення з іншими основними видами соціальних норм. Основні ознаки, властивості, характерні риси права. Зв'язок права і держави. Взаємодія правових техніко- технологічних норм у сфері торговельно-економічної діяльності.

Суб'єктивне право та його співвідношення з правом в об'єктивному розумінні. Поняття, форми та способи реалізації норм права. Взаємозв'язок норм права та правовідносин. Поняття та структура (елементи) правовідносин: учасники, їхні суб'єктивні права та обов'язки, об'єкт правовідносин. Юридичні факти.

Застосування норм права як форма його реалізації. Стадії процесу застосування норм права.

Поняття тлумачення норм права. Види і способи тлумачення права.

Поняття та основні ознаки, що характеризують норми права. Структура правової норми: диспозиція, гіпотеза, санкція. Співвідношення структури норми права та структурних частин нормативного акта.

Класифікація норм права та їх елементів: за суб'єктами, що їх прийняли, ступенем визначеності і способом вираження правил поведінки тощо.

Тема 3. Правовий статус людини і громадянина в Україні

Поняття і принципи правового статусу особи. Поняття та види прав і свобод людини. Поняття та складові принципу рівноправності громадян. Загальна характеристика інституту громадянства в Україні. Особливості правового статусу іноземців, осіб без громадянства та біженців в Україні. Природні особисті права людини. Політичні права і свободи громадян. Соціально-економічні права громадян. Культурні (духовні) права людини. Характеристика конституційних обов'язків громадян.

Тема 4. Правовий статус органів державної влади в Україні

Правова основа діяльності та склад Верховної Ради України. Правовий статус народного депутата України. Зміст основних повноважень Верховної Ради України. Організація та порядок роботи Верховної Ради України (регламент Верховної Ради України). Органи та посадові особи Верховної Ради України. Законотворча діяльність, законодавчий процес та його стадії. Правові акти Верховної Ради України. Загальна характеристика конституційного інституту Президента України. Повноваження, які Президент України здійснює самостійно.

Повноваження, які Президент України здійснює за згодою Верховної Ради України. Конституційно-правові функції Президента України. Правова основа діяльності, повноваження та склад Адміністрації Президента України.

Правовий статус та порядок формування Кабінету Міністрів України – вищого органу в системі органів виконавчої влади. Види та компетенція центральних органів виконавчої влади. Характеристика центральних органів виконавчої влади зі спеціальним статусом. Правовий статус та порядок формування місцевих органів виконавчої влади.

Тема 5. Поняття цивільно-правових відносин та цивільного права

Поняття цивільного права. Цивільно-правові відносини: майнові відносини, особисті немайнові відносини. Метод цивільно-правового регулювання. Об'єкти цивільно-правових відносин.

Джерела та система цивільного права. Відносини власності: поняття та зміст права власності. Види форм власності.

Тема 6. Суб'єкти цивільного права

Суб'єкти цивільного права. Громадяни (фізичні особи), їхні основні юридичні властивості як суб'єктів цивільно-правових відносин. Поняття і зміст цивільно-правової правоздатності і дієздатності громадян: повна, неповна, часткова. Обмеження дієздатності. Визнання громадянина недієздатним. Спеціальна правосуб'єктність юридичних осіб. Органи юридичних осіб. Порядок виникнення, реорганізації та ліквідації юридичних осіб.

Тема 7. Цивільно-правові правочини. Представництво в цивільному праві

Поняття та класифікація (види) право чинів. Умови дійсності цивільних правочинів. Форма правочинів: усна та письмова, їхні різновиди. Правові аспекти додержання відповідної форми правочину.

Визнання правочину недійсним та правові наслідки виконання недійсного правочину. Реституція та варіанти вирішення питання про її застосування. Застосування реституції до конкретних випадків порушення умов дійсності правочину. Види недійсних правочинів.

Поняття представництва. Сфера та межі дії представництва (представника). Підстави, за яких виникають повноваження з представництва. Довіреність. Форма і строк довіреності. Передоручення. Припинення довіреності. Наслідки скасування довіреності.

Тема 8. Зобов'язальне право

Поняття цивільно-правового зобов'язання. Суб'єкт, предмет та підстави виникнення зобов'язань. Цивільно-правовий договір як підстава виникнення зобов'язань. Види зобов'язань (договорів). Процес (порядок) укладання договору. Загальні умови виконання зобов'язань.

Способи забезпечення виконання зобов'язань: неустойка, застава, порука, завдаток, гарантія, при тримання. Припинення зобов'язань, способи припинення зобов'язань.

Поняття, підстави та умови відповідальності за порушення зобов'язань.

Види цивільно-правової відповідальності.

Тема 9. Загальна характеристика сімейного права як галузі права

Загальна характеристика сімейного права як галузі права. Поняття, джерела та завдання сімейного права України.

Порядок і умови укладання шлюбу. Особисті та майнові права і обов'язки подружжя. Припинення шлюбу. Недійсність шлюбу. Поновлення шлюбу.

Тема 10. Особисті, майнові права та обов'язки батьків і дітей

Загальні положення, особисті права та обов'язки батьків і дітей. Права батьків і дітей на майно. Аліментні обов'язки батьків і дітей та інших членів сім'ї і родичів. Усиновлення (удочеріння).

Тема 11. Поняття трудового права і трудових правовідносин та підстави виникнення трудових правовідносин

Поняття трудових правовідносин та трудового права. Джерела трудового права. Колективний договір як джерело права та інститут трудового права: поняття, зміст та порядок укладання.

Поняття та умови трудового договору і порядок їхнього встановлення. Порядок укладання трудового договору. Документи, що необхідні для прийому на роботу. Форма трудового договору. Види трудових договорів. Контракт як різновид трудового договору.

Види (типологія) змін трудових правовідносин. Умови, за якими визначається характер змін трудового договору. Переміщення працівника на інше робоче місце. Продовження роботи в нових істотно змінених умовах. Переведення працівника на іншу роботу.

Тема 12. Припинення трудових правовідносин

Поняття та класифікація підстав припинення трудового договору. Розірвання трудового договору з ініціативи працівника. Розірвання трудового договору з ініціативи власника підприємства, установи, організації або уповноваженого ним органу. Розірвання трудового договору з ініціативи органів, що не є стороною договору. Припинення трудового договору за взаємною згодою сторін. Порядок звільнення.

Правове регулювання зайнятості населення.

Тема 13. Правове регулювання робочого часу і часу відпочинку

Поняття і тривалість робочого часу. Робочий день. Види робочого дня і робочого тижня. Режим та облік робочого часу. Ненормований робочий день. Робота в нічний час. Надурочні роботи.

Поняття та види часу відпочинку. Щоденний та щотижневий відпочинок.

Святкові і неробочі дні. Щорічні відпустки. Інші види відпусток.

Тема 14. Трудова дисципліна, дисциплінарна та матеріальна відповідальність

Поняття і зміст трудової дисципліни. Трудова дисципліна, внутрішній трудовий розпорядок як особлива частина правопорядку. Нормативні акти, що регулюють внутрішній трудовий розпорядок і трудову дисципліну. Основні обов'язки працівників. Стимулювання за трудовим правом. Заходи заохочення. Інші заходи стимулювання, переваги і пільги. Заохочення за особливі трудові заслуги.

Дисциплінарна відповідальність. Система заходів впливу, що застосовується до порушників трудової дисципліни. Підстави дисциплінарної відповідальності. Дисциплінарний проступок. Кваліфікація дисциплінарних проступків. Дисциплінарні стягнення. Порядок накладання дисциплінарних стягнень.

Поняття, підстави і умови матеріальної відповідальності працівників за шкоду, заподіяну підприємству, установі, організації. Відмінність матеріальної відповідальності від майнової цивільно-правової відповідальності. Види матеріальної відповідальності та особливості їх застосування. Порядок визначення розміру шкоди і відшкодування шкоди, заподіяної працівником.

Тема 15. Правове регулювання трудових спорів

Трудові спори: поняття і класифікація. Комісії по трудових спорах: їхня організація та компетенція. Порядок розгляду трудових спорів у комісіях по трудових спорах. Порядок прийняття, оскарження та виконання рішення комісії по трудових спорах. Розгляд трудових спорів у суді. Справи, що підлягають безпосередньому розглядові в суді. Рішення органів по розгляду трудових спорів про поновлення працівника на роботі та розв'язання інших пов'язаних з ним питань.

Коллективні трудові спори та порядок їх вирішення.

Тема 16. Адміністративна відповідальність та інші заходи адміністративного примусу

Державне управління (здійснення виконавчої влади) як державно-правова категорія та його місце в системі соціального управління. Поняття адміністративно-правових відносин та адміністративного права.

Адміністративний примус у системі методів державного управління. Адміністративно-деліктне право як підгалузь адміністративного права. Адміністративна відповідальність як вид юридичної відповідальності. Підстави адміністративної відповідальності. Характеристика адміністративного правопорушення. Види адміністративних стягнень та їхній зміст. Система адміністративних правопорушень. Органи, що розглядають справи про адміністративні правопорушення. Адміністративні правопорушення в системі торгівлі і громадського харчування.

Поняття, підстави і умови правомірності безпосереднього адміністративного примусу. Система та види заходів безпосереднього адміністративного примусу.

Тема 17. Загальне поняття кримінального права та кримінальної відповідальності

Поняття і структура кримінального права. Підстави кримінальної відповідальності. Поняття злочину, характеристика складу злочину як його юридичного вираження. Об'єкт, об'єктивна сторона, суб'єкт, суб'єктивна сторона злочину. Обставини, що виключають суспільну небезпеку і протиправність діяння (необхідна оборона, крайня необхідність). Стадії розвитку умисного злочину. Співучасть у злочині. Покарання, його мета. Види покарань. Обставини, що пом'якшують відповідальність. Обставини, що обтяжують відповідальність. Особлива частина кримінального права. Класифікація злочинів.

Структура навчальної дисципліни

Результати навчання	Навчальна діяльність	Робочий час здобувача, год.
1	2	3
<p>Знати: основні закономірностей виникнення, розвитку та функціонування держави; засвоїти сутність основних понять держави</p> <p>Вміти: визначати шляхи виникнення держави, розглянути теорії походження, функції та форми держави</p>	<p>Тема 1. Основи теорії держави Лекція 1 <i>План</i> 1. Теорії походження держави. 2. Форми держави. 3. Функції держави. <i>Література:</i> <i>Основна: 1-26</i> <i>Додаткова: 27-42</i> <i>Інтернет-джерела: 1-6</i></p>	2
	<p>Завдання, які виносяться на СРС: Самостійна робота з теми передбачає вивчення походження держави, характеристику основних теорій походження держави, типологію держав, форми держави та їхня характеристика, функції держави, класифікація функцій, ознаки держави</p>	5
	<p>Практичне заняття 1. <i>План</i> 1. Поняття і ознаки держави. 2. Внутрішні і зовнішні функції держави. 3. Класифікація держав.</p>	2
<p>Знати: поняття та риси права, а також поняття функцій права</p>	<p>Тема 2 Загальне поняття права Лекція 2. <i>План</i> 1. Поняття та ознаки норми права. 2. Структура норми права.</p>	2

<p>Вміти: розмежовувати відмінності права як регулятора суспільних відносин від інших соціальних норм</p>	<p>3. . Класифікація норм права та їх елементів 4. Поняття, форми та способи реалізації норм права. <i>Література:</i> <i>Основна: 1-26</i> <i>Додаткова: 27-42</i> <i>Інтернет-джерела: 1-6</i></p>	
	<p>Завдання, які виносяться на СРС: Самостійна робота з теми передбачає вивчення суб'єктивного права та його співвідношення з правом в об'єктивному розумінні, поняття та структура (елементи) правовідносин: учасники, їхні суб'єктивні права та обов'язки, об'єкт правовідносин, застосування норм права як форма його реалізації</p>	6
	<p>Практичне заняття 2. <i>План</i> 1. Основні ознаки, властивості, характерні риси права. 2. Структура правової норми: диспозиція, гіпотеза, санкція. 3. Стадії процесу застосування норм права.</p>	2
<p>Знати: поняття і принципи правового статусу особи, поняття та види прав і свобод людини, поняття та складові принципу рівноправності громадян</p> <p>Вміти: вирішувати практичні ситуації та тести з запропонованої теми</p>	<p>Тема 3. Правовий статус людини і громадянина в Україні Лекція 3. <i>План</i> 1. Поняття і принципи правового статусу особи. 2. Поняття та складові принципу рівноправності громадян. 3. Види прав і свобод. Види обов'язків.</p>	2
	<p>Лекція 4. <i>План</i> 1. Поняття і принципи громадянства. 2. Підстави набуття громадянства. 3. Підстави припинення громадянства. <i>Література:</i> <i>Основна: 1-26</i> <i>Додаткова: 27-42</i> <i>Інтернет-джерела: 1-6</i></p>	2
	<p>Завдання, які виносяться на СРС: Самостійна робота з теми передбачає вивчення поняття і принципів правового</p>	5

	статусу особи. В процесі роботи з законодавчими джерелами здобувачам вищої освіти необхідно розглянути поняття та складові принципу рівноправності	
	Практичне заняття 3. План 1. Поняття та види прав і свобод людини. 2. Природні особисті права людини. 3. Політичні права і свободи громадян.	2
	Практичне заняття 4. План 1. Філіація, натуралізація. 2. Органи, які вирішують питання, пов'язані з громадянством України. 3. Вихід, втрата громадянства України.	2
<p>Знати: правову основу діяльності, склад, повноваження Верховної Ради України, Президента України, Кабінету Міністрів України</p> <p>Вміти: вирішувати практичні ситуації та тести з запропонованої теми</p>	Тема 4. Правовий статус органів державної влади в Україні Лекція 5. <i>План</i> 1. Правова основа діяльності та склад Верховної Ради України. 2. Організація та порядок роботи Верховної Ради України (регламент Верховної Ради України). 3. Форми діяльності Верховної Ради України.	2
	Лекція 6. <i>План</i> 1. Правова основа діяльності та повноваження Президента України. 2. Повноваження та склад Кабінету Міністрів. 3. Центральні органи виконавчої влади України. 4. Місцеве самоврядування. <i>Література:</i> <i>Основна: 1-26</i> <i>Додаткова: 27-42</i> <i>Інтернет-джерела: 1-6</i>	2
	Завдання, які виносяться на СРС: Зміст основних повноважень Верховної Ради України. Організація та порядок роботи Верховної Ради України (регламент Верховної Ради України). Органи та посадові	5

	особи Верховної Ради України. Законотворча діяльність, законодавчий процес та його стадії. Правові акти Верховної Ради України. У процесі самостійної	
	Практичне заняття 5. <i>План</i> 1. Повноваження Верховної ради України. 2. Установчі повноваження Президента України.	2
	Практичне заняття 6. <i>План</i> 1. Контрольно-наглядові повноваження Президента України. 2. Правовий статус міністерств та інших центральних органів виконавчої влади в Україні. 3. Порядок формування міністерств та інших центральних органів виконавчої влади в Україні.	2
<p>Знати: поняття, принципи та систему цивільного права, методи правового регулювання, основні характеристики галузі цивільного права; встановити елементи цивільних правовідносин; визначити сутність одного із основних інститутів галузі – права власності</p> <p>Вміти: вирішувати практичні ситуації та тести з запропонованої теми</p>	Тема 5. Поняття цивільно-правових відносин та цивільного права Лекція 7. <i>План</i> 1. Поняття цивільного права. 2. Методи цивільно-правового регулювання. 3. Джерела та система цивільного права. <i>Література:</i> <i>Основна: 1-26</i> <i>Додаткова: 27-42</i> <i>Інтернет-джерела: 1-6</i>	2
	Завдання, які виносяться на СРС: Самостійна робота з теми передбачає вивчення форм власності, які існують в Україні, характеристику Цивільного кодексу України, цивільно-правових відносин майнового та немайнового характеру, підстави набуття права власності в Україні, способи припинення права власності за українським законодавством, правовий режим спільної власності	5
	Практичне заняття 7. <i>План</i> 1. Цивільно-правові відносини. 2. Особисті немайнові відносини. 3. Відносини власності: поняття та зміст права власності.	2

<p>Знати: зміст та основні властивості правосуб'єктності фізичних та юридичних осіб; встановити порядок створення та припинення юридичних осіб</p> <p>Вміти: вирішувати практичні ситуації та тести з запропонованої теми</p>	<p>Тема 6. Суб'єкти цивільного права Лекція 8. <i>План</i> 1. Фізичні особи як суб'єкти цивільного права. 2. Категорії дієздатності . 3. Визнання особи безвісно відсутньою та оголошення особи померлою.</p>	2
	<p>Лекція 9. <i>План</i> 1. Юридичні особи як суб'єкти цивільного права. 2. Види юридичних осіб. 3. Легалізація юридичних осіб. <i>Література:</i> <i>Основна: 1-26</i> <i>Додаткова: 27-42</i> <i>Інтернет-джерела: 1-6</i></p>	2
	<p>Завдання, які виносяться на СРС: Самостійна робота з теми передбачає вивчення поняття суб'єкта цивільного права та суб'єкта цивільно-правових відносин, поняття цивільної правоздатності та дієздатності, визнання громадянина безвісно відсутнім та оголошення його померлим: підстави, порядок, наслідки, порядок виникнення, реорганізації та ліквідації юридичних осіб</p>	5
	<p>Практичне заняття 8. <i>План</i> 1. Фізичні особи як учасники цивільно-правових відносин. 2. Поняття «правоздатність», «дієздатність» та «деліктоздатність».</p>	2
	<p>Практичне заняття 9. <i>План</i> 1. Юридичні особи як учасники цивільно-правових відносин. 2. Порядок реєстрації юридичної особи. 3. Зміст та предмет цивільно-правових відносин.</p>	2

<p>Знати: поняття, види правочинів, ознаки їх дійсності</p> <p>Вміти: вирішувати практичні ситуації та тести з запропонованої теми</p>	<p>Тема 7. Цивільно-правові правочини. Представництво в цивільному праві Лекція 10. <i>План</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Поняття правочинів. 2. Класифікація (види) правочинів. 3. Умови дійсності цивільних правочинів. 4. Форма правочинів: усна та письмова, їхні різновиди. <p><i>Література:</i> <i>Основна: 1-26</i> <i>Додаткова: 27-42</i> <i>Інтернет-джерела: 1-6</i></p>	2
	<p>Завдання, які виносяться на СРС: Самостійна робота з теми включає вивчення правових аспектів додержання відповідної форми правочину, підстави визнання правочину недійсним та правові наслідки виконання недійсного правочину, види недійсних правочинів, поняття довіреності: види, форми, строк дії, поняття доручення</p>	6
	<p>Практичне заняття 10. <i>План</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Поняття та види представництва у цивільному праві. 2. Довіреність: види, форми, строк дії. Доручення. 3. Складання довіреності за зразком. 	2
<p>Знати: поняття, суб'єкти, предмет та підстави виникнення цивільно-правових зобов'язань</p> <p>Вміти: вирішувати практичні ситуації та тести з запропонованої теми</p>	<p>Тема 8. Зобов'язальне право Лекція 11. <i>План</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Поняття, суб'єкти, предмет та підстави виникнення цивільно-правових зобов'язань. 2. Цивільно-правовий договір: поняття, види. 3. Порядок укладання договору. 4. Порядок зміни та розірвання договору. <p><i>Література:</i> <i>Основна: 1-26</i> <i>Додаткова: 27-42</i> <i>Інтернет-джерела: 1-6</i></p>	2
	<p>Завдання, які виносяться на СРС: Самостійна робота з теми включає вивчення загальних умов виконання зобов'язань, способи забезпечення виконання зобов'язань: неустойка, застава, порука,</p>	6

	завдаток, гарантія, при тримання, поняття та підстави виникнення цивільно-правової відповідальності	
	Практичне заняття 11. <i>План</i> 1. Договірні та не договірні зобов'язання. 2. Поняття та способи припинення зобов'язань. 3. Види цивільно-правової відповідальності. 4. Складання договору у письмовій формі за зразком.	2
Знати: основні характеристики галузі сімейного права; засвоїти особливості сімейних відносин, що виникають із шлюбу, кровного споріднення, усиновлення Вміти: вирішувати практичні ситуації та тести з запропонованої теми	Тема 9. Загальна характеристика сімейного права як галузі права Лекція 12. <i>План</i> 1. Загальна характеристика сімейного права як галузі права. 2. Поняття, джерела та завдання сімейного права України. 3. Поняття сім'ї та шлюбу за українським законодавством.	2
	Лекція 13. <i>План</i> 1. Шлюб: порядок і умови укладання. 2. Недійсність шлюбу. 3. Припинення та поновлення шлюбу. <i>Література:</i> <i>Основна: 1-26</i> <i>Додаткова: 27-42</i> <i>Інтернет-джерела: 1-6</i>	2
	Завдання, які виносяться на СРС: Самостійна робота з теми включає вивчення особливостей укладання шлюбу за українським законодавством, правовідносини, що виникають між подружжям: особисті і майнові, їх характеристика	5
	Практичні заняття 12. <i>План</i> 1. Поняття та система сімейного права. 2. Шлюбний договір (контракт).	2
	Практичні заняття 13. <i>План</i> 1. Майнові правовідносини між подружжям. 2. Припинення шлюбу.	2

<p>Знати: сутність особистих та майнових прав та обов'язків у сім'ї</p> <p>Вміти: вирішувати практичні ситуації та тести з запропонованої теми</p>	<p>Тема 10. Особисті та майнові права та обов'язки батьків і дітей Лекція 14. <i>План</i> 1. Загальні положення, особисті права та обов'язки батьків і дітей. 2. Аліментні обов'язки. 3. Усиновлення (удочеріння). <i>Література:</i> <i>Основна: 1-26</i> <i>Додаткова: 27-42</i> <i>Інтернет-джерела: 1-6</i></p>	2
	<p>Завдання, які виносяться на СРС: Самостійна робота з теми включає вивчення особливостей аліментних правовідносин між батьками і дітьми, обов'язку батьків утримувати дітей до досягнення ними повноліття, особливості особистих правовідносин між батьками та дітьми</p>	6
	<p>Практичне заняття 14. <i>План</i> 1. Особисті та майнові права та обов'язки подружжя. 2. Особисті та майнові права та обов'язки батьків і дітей та інших членів сім'ї і родичів. 3. Складання шлюбного контракту за зразком.</p>	2
<p>Знати: поняття трудового договору, колективного договору; умови переведення та переміщення працівника на інше робоче місце</p> <p>Вміти: вирішувати практичні ситуації та тести з запропонованої теми</p>	<p>Тема 11. Поняття трудового права і трудових правовідносин та підстави виникнення трудових правовідносин Лекція 15. <i>План</i> 1. Поняття, предмет, метод та джерела трудового права. 2. Поняття та зміст та підстави виникнення трудових правовідносин. 3. Поняття, умови, порядок та форма укладання трудового договору. Контракт. <i>Література:</i> <i>Основна: 1-26</i> <i>Додаткова: 27-42</i> <i>Інтернет-джерела: 1-6</i></p>	2
	<p>Завдання, які виносяться на СРС: Самостійна робота з теми передбачає вивчення системи трудового права,</p>	6

	особливостей трудових правовідносин, поняття трудової правоздатності та дієздатності	
	<p>Практичне заняття 15.</p> <p>План</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Суб'єкти трудових правовідносин. 2. Правовий статус трудового колективу. Колективний договір. 3. Профспілковий комітет. 4. Види змін трудових правовідносин (переведення та переміщення працівника на інше робоче місце). 	2
<p>Знати:</p> <p>встановлену трудовим законодавством, систему правових гарантій при припиненні трудових відносин за ініціативи працівника, роботодавця чи особи, що не є стороною трудового договору</p>	<p>Тема 12. Припинення трудових правовідносин</p> <p>Лекція 16.</p> <p><i>План</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Загальні підстави припинення трудового договору. 2. Розірвання трудового договору з ініціативи працівника. 3. Розірвання трудового договору з ініціативи власника або уповноваженого ним органу. 4. Порядок звільнення працівника. <p><i>Література:</i></p> <p><i>Основна: 1-26</i></p> <p><i>Додаткова: 27-42</i></p> <p><i>Інтернет-джерела: 1-6</i></p>	2
<p>Вміти:</p> <p>вирішувати практичні ситуації та тести з запропонованої теми</p>	<p>Завдання, які виносяться на СРС: Самостійна робота з теми передбачає вивчення підстав припинення трудового договору за ініціативою власника або уповноваженого ним органу, особливості припинення контракту як особливої форми трудового договору</p>	6
	<p>Практичне заняття 16.</p> <p><i>План</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Поняття та класифікація підстав припинення трудового договору. 2. Розірвання трудового договору з ініціативи органів, що не є стороною договору. <p>Припинення трудового договору за взаємною згодою сторін.</p> <ol style="list-style-type: none"> 3. Порядок звільнення. 	2

	4. Правове регулювання зайнятості населення	
<p>Знати: поняття та види робочого часу, поняття та види часу відпочинку</p> <p>Вміти: вирішувати практичні ситуації та тести з запропонованої теми</p>	<p>Тема 13. Правове регулювання робочого часу і часу відпочинку</p> <p>Лекція 17.</p> <p><i>План</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Поняття і тривалість робочого часу. 2. Робочий день. Види робочого дня і робочого тижня. 3. Режим та облік робочого часу. Ненормований робочий день. Робота в нічний час. Надурочні роботи. 4. Поняття та види часу відпочинку. Щоденний та щотижневий відпочинок. Святкові і неробочі дні. Щорічні відпустки. Інші види відпусток. <p><i>Література:</i> <i>Основна: 1-26</i> <i>Додаткова: 27-42</i> <i>Інтернет-джерела: 1-6</i></p>	2
	<p>Завдання, які виносяться на СРС:</p> <p>Самостійна робота з теми передбачає вивчення поняття та види робочого часу, види відпусток, особливості надання творчих відпусток, відпусток без збереження платні, соціальних відпусток</p>	6
	<p>Практичне заняття 17.</p> <p><i>План</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Поняття робочого часу та його види. 2. Надурочні роботи і ненормований робочий день. 3. Режим роботи та облік робочого часу. 4. Поняття та види часу відпочинку. Поняття та види відпусток. 	2
<p>Знати: поняття та зміст трудової дисципліни</p> <p>Вміти: вирішувати практичні ситуації та тести з запропонованої теми</p>	<p>Тема 14. Трудова дисципліна, дисциплінарна та матеріальна відповідальність</p> <p>Лекція 18.</p> <p><i>План</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Поняття, значення і методи забезпечення трудової дисципліни. 2. Внутрішній трудовий розпорядок і його основні елементи. 3. Дисциплінарна відповідальність. Дисциплінарні стягнення. 	2

	<p>4. Порядок накладання дисциплінарних стягнень. <i>Література:</i> <i>Основна: 1-26</i> <i>Додаткова: 27-42</i> <i>Інтернет-джерела: 1-6</i></p>	
	<p>Завдання, які виносяться на СРС: Самостійна робота з теми передбачає вивчення поняття, підстави і умови матеріальної відповідальності працівників за шкоду, заподіяну підприємству, установі, організації, види матеріальної відповідальності та особливості їх застосування, стимулювання за трудовим правом, заходи заохочення та інші заходи стимулювання, переваги і пільги, заохочення за особливі трудові заслуги</p>	6
	<p>Практичне заняття 18. <i>План</i> 1. Порядок накладання дисциплінарних стягнень. 2. Поняття матеріальної відповідальності, підстави та умови її виникнення. 3. Види матеріальної відповідальності. Порядок визначення розміру шкоди і відшкодування шкоди заподіяної працівником.</p>	2
<p>Знати: загальні засади та основні принципи та порядок розгляду трудових спорів</p> <p>Вміти: вирішувати практичні ситуації та тести з запропонованої теми</p>	<p>Тема 15. Правове регулювання трудових спорів Лекція 19. <i>План</i> 1. Трудові спори: поняття і класифікація. 2. Порядок розгляду трудових спорів у комісіях по трудових спорах. 3. Розгляд трудових спорів у суді. 4. Колективні трудові спори та порядок їх вирішення. <i>Література:</i> <i>Основна: 1-26</i> <i>Додаткова: 27-42</i> <i>Інтернет-джерела: 1-6</i></p>	2
	<p>Завдання, які виносяться на СРС: Самостійна робота з теми передбачає вивчення поняття та видів трудових спорів, компетенцію та організацію. Комісії по трудових спорах</p>	6

	<p>Практичне заняття 19.</p> <p><i>План</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Поняття та класифікація трудових спорів. Органи, що їх розглядають. 2. Розгляд трудових спорів у комісіях по трудових спорах (КТС). Розгляд трудових спорів у судах. 3. Колективні трудові спори та порядок їх вирішення. 	2
<p>Знати: поняття, предмет та джерела адміністративного права, форми та методи державного управління</p> <p>Вміти: вирішувати практичні ситуації та тести з запропонованої теми</p>	<p>Тема 16. Адміністративна відповідальність та інші заходи адміністративного примусу</p> <p>Лекція 20.</p> <p><i>План</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Поняття, предмет та джерела адміністративного права. 2. Поняття, структура та види адміністративно-правових відносин. 3. Структура державного управління. 4. Форми та методи державного управління. <p><i>Література:</i></p> <p><i>Основна: 1-26</i></p> <p><i>Додаткова: 27-42</i></p> <p><i>Інтернет-джерела: 1-6</i></p>	2
	<p>Завдання, які виносяться на СРС:</p> <p>Самостійна робота з теми передбачає вивчення адміністративного примусу у системі методів державного управління, адміністративної відповідальності як виду юридичної відповідальності, підстава адміністративної відповідальності, характеристики адміністративного правопорушення, видів адміністративних стягнень та їх змісту, системи адміністративних правопорушень</p>	6
	<p>Практичне заняття 20.</p> <p><i>План</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Поняття та склад адміністративного правопорушення (проступку). 2. Поняття, основні риси адміністративної відповідальності. 3. Адміністративні стягнення: поняття, ознаки. 4. Види адміністративних стягнень. 	2

<p>Знати: поняття і систему кримінального права, склад злочину, стадії вчинення злочину</p> <p>Вміти: вирішувати практичні ситуації та тести з запропонованої теми</p>	<p>Тема 17. Загальне поняття кримінального права та кримінальної відповідальності Лекція 21. <i>План</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Поняття і система кримінального права. 2. Поняття, ознаки, види та склад злочину. 3. Обставини, що виключають злочинність діяння. 4. Стадії вчинення злочину. Співучасть у вчиненні злочину та її форми. <p><i>Література:</i> <i>Основна: 1-26</i> <i>Додаткова: 27-42</i> <i>Інтернет-джерела: 1-6</i></p>	2
	<p>Завдання, які виносяться на СРС: Самостійна робота з теми передбачає вивчення поняття і структури кримінального права, підстави кримінальної відповідальності, поняття злочину, характеристика складу злочину як його юридичного вираження, покарання, його мети, видів покарань, обставин, що пом'якшують відповідальність та обставин, що обтяжують відповідальність</p>	6
	<p>Практичне заняття 21. <i>План</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Призначення покарання, звільнення від покарання та його відбування. 2. Судимість: строки погашення та умови її зняття. 	2
Разом		180/6

III РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА

Основні

Нормативно-правові акти

1. Конституція України : Закон України від 28 червня 1996 р. // ВВР України. 1996. №30. Ст.141.
2. Господарський кодекс України: Закон України від 16 січ. 2003 р. №436- IV // Відомості Верховної Ради України. 2003. № 18. Ст.144.
3. Податковий кодекс України: Закон України від 02 груд. 2010 р. № 2755- VI // Відомості Верховної Ради України. 2011. № 13-14 Ст.112.
4. Цивільний кодекс України:ЗаконУкраїнивід16січ.2003р.№435-IV// Відомості Верховної Ради України. 2003. № 40. Ст. 356.
5. Про акціонерні товариства: Закон України від 17 верес. 2008 р. №514-VI // Відомості Верховної Ради України. 2008. №50-51. Ст.384.
6. Про Антимонопольний комітет України: Закон України від 26 лист. 1993 р. № 3659-XII // Відомості Верховної Ради України. 1993. № 50. Ст.472.
7. ПровнесеннязміндоКонституціїУкраїни):законУкраїни//ВідомостіВерховної Ради України. 2004.
8. Кодекс законів про працю України. К.,1971.
9. Кодекс України про адміністративні правопорушення. К.,2006.
10. Кримінальний кодекс України. К.,2001.
11. Сімейний кодекс України: чинне законодавство зі змінами та доповненнями станом на 5 березня 2013 року: відповідає офіційному текстові. К.: Центр учбової літератури, 2013.66с.
12. Цивільний кодекс України: чинне законодавство зі змінами та доповненнями станом на 7 березня 2013 року: відповідає офіційному текстові. К.: Центр учбової літератури, 2013. 272с.
13. Кодекс законів про працю України: чинне законодавство зі змінами та доповненнями станом на 5 березня 2013 року: відповідає офіційному текстові. К.: Центр учбової літератури, 2013. 80с.

Основні джерела

14. Правознавство: навчальний посібник, за заг. ред. С.В. Петкова. – Дніпро: Університет імені Альфреда Нобеля,2020. – 360 с.
15. Основи права: підручник / В.Д. Гапотій, О.А. Слишик.- 2-ге вид. змінами та доп. – Мелітополь: Видавництво МДПУ ім. Б. Хмельницького,2019. – 882 с.

Додаткові джерела

- 16.Правознавство : підручник для студентів ВНЗ. Волошкевич, Г. А., Джолос, С. В., Дробот, Ж. А., Коваль, Т. В., Комзюк, В. Т., Кононенко, Ю. С., Мойсієнко, В. М., Парамонова, О. С., Сокурєнко, О. М., Шаповал, Т. Б. .2019. <https://eprints.cdu.edu.ua/1977/>.
- 17.Теорія держави і права : навчальний посібник . Я. О. Тицька, Н. М. Крестовська , Л. Г. Матвєєва,Н. В. Атаманова ,Н. Б. Арабаджи . Міжнародний гуманітарний ун-т. – Одеса, 2021. - 193 с. Режим доступу: <https://doi.org/10.32837/11300.24041>

Інтернет-ресурси:

1. www.nbuv.gov.uaНаціональна бібліотека України імені В.І.Вернадського.

2. www.library.vn.ua– Вінницька обласна універсальна наукова бібліотека ім.К.А.Тімірязєва.
3. www.scholar.ru – пошукова система наукових публікацій.
4. www.rada.gov.ua.- Офіційний веб-сайт Верховної Ради України.
5. www.president.gov.ua- Офіційний веб-сайт Президента України.
6. www.sun.vtei.com.ua.- система управління навчання MOODLE.